

Коневщинська О.Е., кандидат педагогічних наук,
вчений секретар Інституту інформаційних технологій і
засобів навчання НАПН України, м.Київ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО КІБЕРСЕРЕДОВИЩА

«Техносфера суспільства розвивається колосальними темпами. І саме цей розвиток є одним із головних чинників швидких змін, які відбуваються в економіці та освіті як складових суспільства...Змінюється суспільство, на зміну індустріальному приходить інформаційне...»[1]. Інформаційне суспільство породжує принципово новий тип суспільних відносин, оскільки життя сучасної людини так чи інакше опосередковується інформаційно-комунікаційними технологіями. За цих умов радикально змінюється функціонування освітньо-виховної системи, що безумовно, пов'язано з низкою серйозних проблем, зокрема зростання рівня медіазалежності молоді в умовах кіберсередовища. «Інформаційний простір – це те саме море, в якому існує небезпека потонути (“море інформації”). В якому сенсі потонути? Загубити себе, забути про те, з якими інтересами ти прийшов сюди, захопитись чимось, що тобі запропонували, і, можливо, навіть стати залежним від нього. І тому, коли йдеться про певні небезпеки споживання кіберпродукції, то вони насамперед полягають у тому, що молода людина не дуже добре володіє своєю поведінкою...»[3].

Проблема медіазалежності як однієї з найбільш поширених у теперішній час форм адитивної поведінки існує там, де є Інтернет. вітчизняними та закордонними дослідниками встановлено, що більшість медіазалежних осіб (більше 92%) користується сервісним Інтернетом, тому, що це пов'язано з комунікаціями. Іншу частину залежних приваблюють інформаційні сервіси мережі. Понад 75% медіазалежних відчувають тісний зв'язок з тими, із ким спілкуються в он-лайн режимі. Стрімкий розвиток сучасних гаджет технологій дозволив зробити технічні засоби мобільними, легко доступними й зручними. Розширивши комунікативні й інформаційні можливості користувачів.

Додаткові можливості для користувачів сучасними гаджетами дає низка функцій, які роблять не тільки спілкування а й навчання комфортнішим і вигіднішим: WAP, SMS, MMS, ICQ, Skype, Chat, MSN, e-mail тощо. За даними різних досліджень Інтернет-залежними сьогодні є близько 6-10% користувачів серед західних користувачів мережі, за даними К. Сурратт та Д. Грінфілда (дехто навіть називає кожного другого користувача ПК, що має доступ до Мережі Інтернет- залежними) і 2-6% серед російських та українських, серед яких більше ніж 70 відсотків школярів 13-16 років. За статистикою, 54% користувачів у віці від 13 до 23 років проводять в Інтернеті щоденно від 1 до 3 годин, що 31% , навчаючись, сидить в Мережі по 4-6 годин. Існує категорія людей, яка живе віртуальним життям по 10 годин на добу і більш. Щороку кількість регулярних користувачів Інтернету серед українських підлітків зростає на 600 000 осіб, зазначають експерти. За їхніми ж даними, 7% юних прихильників Мережі проводять у вихідні біля монітора понад 6 годин [2]. Таким чином, істотним критерієм розвитку медіа залежності особистості є трансформація її мотиваційної сфери в умовах діяльності, опосередкованої ІКТ. Насамперед це розлад вольового контролю, пригнічення або відсутність суб'єктивної активності, перетворення Інтернету із засобу досягнення певних цілей на спосіб життя молоді людини. У сучасних дослідження існує психологічний афоризм: пристрасть

закінчується там, де починається страждання. Поки надмірність не стає потребою, медіа залежності немає. Зробити ж 45 “наркотиком” кіберпродукції може лише сама людина – своїм ставленням, надмірним споживанням, пристрастю “гратися” з каналами чи сайтами [3].

Отже, на жаль, на сьогоднішній день у нашому суспільстві проблема медіазалежності молоді як така не визнається особливим захворюванням (доречі, у США Інтернет-залежність офіційно визнано діагнозом хвороби, яку лікують психологи і психіатри), але, безперечно, існує і викликає неабияке хвилювання з боку батьків і фахівців.

Використана література:

1. Коневщинська О.Е. Організація процесу електронного навчання з використанням технологій вебінару / О.Е. Коневщинська // [Електронний ресурс] // Інформаційні технології і засоби навчання. Електронне наукове фахове видання ISSN Online: 2076-8184. – 2011. – Т.25 № 5. Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/574/450#.VNZjouasVmM>
2. Хомич Г., Потапенко Ю. Дослідження інтернет-залежності у підлітків. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gvpkhdp/2012_24/444_448.pdf
3. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навчальний посібник / О.Т. Баришполець, Л.А. Найдьонова, Г.В.Мироненко, О.Є.Голубева, В.В.Різун та ін.; За ред. О.Т. Баришполця, Л.А. Найдьоновой. – К.: Міленіум, 2009. – 440с.